

REFERAT Sundhedsudvalget 2022-2025 d. 12-11-2024

Mødedato Tirsdag d. 12. november 2024 kl. 13:00

Mødested Udvalgsværelset, 3. s. 28 Ørbækvej 100, indgang B, fløj 3

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Effekt- og Økonomiopfølgning 2. halvår 2024.....	4
B-sag: Finansiering af livsfaseanalyse.....	14
B-sag: Referenceprisliste i den kommunale tandpleje.....	16
Lukket: C-sag: Drøftelse af Psykiatrirådets formål og struktur.....	18
C-sag: Sundere alkoholkultur i Odense.....	19
D-sag: Orientering af den årlige trivselsmåling 2024 i Sundhedsforvaltningen.....	26
D-sag: Orientering om Ungestrategien.....	28
D-sag: Patienterstatning.....	33
D-sag: Aktuelle sager.....	35

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

85.02.02-G01-3-23

Resume

Godkendelse af dagsorden til Sundhedsudvalgets møde den 12. november 2024.

Beslutning

Sundhedsudvalget godkender dagsordenen.

Punkt 2: Effekt- og Økonomiopfølgning 2. halvår 2024

00.30.04-Ø00-31-23

Resume

I denne sag skal udvalget behandle Sundhedsforvaltningens effekt- og økonomiopfølgning for 2. halvår 2024, som herefter fremsendes til Byrådets godkendelse.

Der er i løbet af 2024 to opfølgninger på effekt og økonomi, som fremsendes til byrådet.

Effektopfølgningen viser, at ambitionsniveauerne er delvist indfriet. Effektopfølgningen vedrører Sundhedsudvalgets tre udvalgs mål: "En unge generation skal være fri af nikotinprodukter", "Mere lighed i Sundhed" og "Flere børn og unge trives". Alle udvalgs målene understøtter Odensemålet "Et sundere Odense".

Den økonomiske opfølgning viser:

- Et forventet mindreforbrug på den ordinære drift på 5,1 mio. kr.
- Et forventet merforbrug på 9,5 mio. kr. samlet for hele Sundhedsudvalget budgetområde.

På styringsområdet Service med overførselsadgang forventes et mindreforbrug på 5,1 mio. kr. ud af et budget på 361,3 mio. kr. svarende til en afvigelse på 1,4 %.

På styringsområdet Service uden overførselsadgang forventes et mindreforbrug på 2,0 mio. kr. Mindreforbruget overføres til kommunens kassebeholdning, som herved opskrives ved regnskabsafslutningen.

På Entreprenøraftalerne forventes et samlet merforbrug på 16,6 mio. kr. Entreprenøraftalerne er et lukket økonomisk system med andre fynske kommuner. Det er derfor ikke muligt for Sundhedsudvalget at omprioritere penge fra disse entreprenøraftaler til andre dele af budgetterne, og samtidig skal Sundhedsudvalget heller ikke omprioritere penge hertil, når der er et forventet merforbrug.

På styringsområdet Særlige driftsområder forventes balance mellem forventet regnskab og budget.

På styringsområdet Projekter med ekstern finansiering forventes balance mellem forventet regnskab og budget.

Effekt

Effektopfølgningerne skaber synlighed om udviklingen i Odense og giver afsæt for politiske drøftelser og prioriteringer, der på sigt kan bidrage til realiseringen af Odensemål og udvalgs mål.

Indstilling

Sundhedsforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Effekt- og økonomiopfølgning for 2. halvår 2024
2. Der foretages budgetændring mellem udvalget og øvrige udvalg jf. sagsfremstillingen.

Beslutning

Sundhedsudvalget anbefaler indstillingen.

Sagsfremstilling

Dette er årets anden samlede opfølgning på økonomi og effekt i 2024.

Opfølgning på Sundhedsudvalgets effektmål

Effektopfølgningen vedrører Sundhedsudvalgets tre udvalgsmål samt Odensemålene "Et sundere Odense".

Udvikling i effektmålene:

1. Den gennemsnitlige cariesforekomst er stigende.
2. Andel af unge, der ryger cigaretter dagligt, er faldende.
3. Andel af unge, der bruger snus eller nikotinposer og/eller ryger, er stigende.
4. Forskellen mellem den klinik med det højeste og den klinik med det laveste gennemsnitlige antal flader med aktuel eller overstået caries hos 15-årige er faldende.
5. Andel af unge der trives, er uændret.

Effektregnskabet viser at:

- Ambitionsniveauet er ikke indfriet for Odensemålet "Et sundere Odense" vedrørende tandsundhed.
- Ambitionsniveauet er indfriet for Odensemålet "Et sundere Odense" vedrørende andel unge rygere.
- Ambitionsniveauet er ikke indfriet for udvalgsmålet "En ungegeneration skal være fri for nikotinprodukter".
- Ambitionsniveauet er indfriet for udvalgsmålet "Mere lighed i sundhed" vedrørende tandsundhed.
- Ambitionsniveauet er ikke indfriet for udvalgsmålet "Flere børn og unge trives".

I tabellerne nedenfor ses udviklingen i målene med udgangspunkt i de tilknyttede indikatorer.

Symbolforklaring

Statusprikkerne angiver forventningerne til at indfri ambitionsniveauerne for det indeværende år og for 2027: En grøn statusprik (?) viser, at ambitionsniveauet forventes indfriet. En gul statusprik (?) viser, at det vurderes lige sandsynligt at ambitionsniveauet indfries, som at det ikke indfries. En rød statusprik (?) viser, at ambitionsniveauet ikke forventes indfriet. Pil-op (?) angiver udvikling i ønsket retning, og pil-ned (?) angiver udvikling i uønsket retning.

Odensemål: Et sundere Odense		Forrige måling	Nyeste måling	Forventning 2023 (ambition)	Udvikling
1. indikator	Gennemsnitlig antal huller pr. børneårgang (Cariesforekomst)	1,22 (2022)	1,46 (2023)	?	?
2. indikator	Andel unge rygere	1,22%	1,0%	?	?

(2022) (2023) (1,2%)

Opfølgning For indikatoren "Gennemsnitlig antal huller pr. børneårgang" er data fra Sundhedsstyrelsens Centrale Odontologiske Registrer (SCOR), hvor tandsundhed for bl.a. 15-årige løbende indberettes. Data dækker over "Cariesforekomst - antal flader med aktuel eller overstået caries". Målingen i 2023 viser en stigning i gennemsnitlige antal flader med aktuel eller overstået caries for de 15-årige i Odense Kommune. Ambitionsniveauet for 2023 er ikke indfriet.

For indikatoren "Andel unge rygere" er data fra Skolesundhedsprofilen (udskoling = 7.-9. klasse), hvor de unge spørges til hverdagsrygning af cigaretter. Andelen der ryger cigaretter dagligt er faldet med 0,22 procentpoint. Ambitionsniveauet for 2023 er indfriet.

Udvalgsmål: En ungegeneration skal være fri for nikotinprodukter	Forrige måling	Nyeste måling	Forventning 2024 (ambition)	Forventning 2027 (ambition)	Udvikling
Understøtter Odensemålet: Et sundere Odense					
1. indikator Andel af unge, der bruger snus eller nikotinposer eller/og ryger	3,8% (2022)	4,4% (2023)	? (2,9%)	? (1,5%)	?

Opfølgning Indikator for "Andel af unge, der bruger snus eller nikotinposer eller/og ryger" fra Skolesundhedsprofilen (7.-9. klasse), og er en sammenkobling af spørgsmålene "Ryger du cigaretter?", "Bruger du e-cigaretter?" samt "Bruger du snus, tyggetobak eller nikotinposer?". Ambitionsniveauet for 2024 er ikke indfriet.

Udvalgsmål: Mere lighed i sundhed	Forrige måling	Nyeste måling	Forventning 2024 (ambition)	Forventning 2027 (ambition)	Udvikling
Understøtter Odensemålet: Et sundere Odense					
1. indikator Forskellen mellem den klinik med det højeste og den klinik med det laveste gennemsnitlige antal flader med aktuel eller overstået caries hos 15-årige.	1,94 (2022)	1,78 (2023)	? (1,90)	? (1,84)	?

Opfølgning Data for indikatoren stammer fra Sundhedsstyrelsens Centrale Odontologiske Register (SCOR), hvortil tandsundhed for bl.a. 15-årige indberettes løbende. Målingen fra 2023 viser at afstanden mellem den klinik med det højeste og klinikken med det laveste gennemsnitlige antal flader med aktuel eller overstået caries hos 15-årige er blevet mindre, og er endda under for ambitionen 2027. Ambitionsniveauet for 2024 er indfriet.

Udvalgsmål: Flere børn og unge trives		Forrige måling	Nyeste måling	Forventning 2024 (ambition)	Forventning 2027 (ambition)	Udvikling
Understøtter Odensemålet: Et sundere Odense						
1. indikator	Andel af unge der trives	83% (2022)	83% (2023)	? (84%)	? (85%)	?

Opfølgning Børn og unges generelle trivsel følges med indikator bestående af WHO-5 indeks. Data stammer fra Skolesundhedsprofilen (7.-9. klasse), hvor der kan scores 0-100. Målingsværdien skal være så høj som muligt og viser andelen der har en score på minimum 50.

Årets resultat markeres med gul, idet der fortsat er usikkerhed om ambitionsniveauets opfyldelse.

Opfølgning på Sundhedsudvalgets driftsområder

Sundhedsudvalgets budget er opdelt på styringsområderne Service med og uden overførselsadgang, Entreprenøraftalerne, Særlige driftsområder og Projekter med ekstern finansiering.

Service med overførselsadgang henviser til udgifter og indtægter, der er forbundet med den daglige drift af stab, centrale og decentrale tilbud.

Service uden overførselsadgang henviser til Odense Kommunes medfinansiering af udgifter til regionen for færdigbehandlede patienter i psykiatrien.

Entreprenøraftaler henviser til samarbejdsaftaler med andre kommuner eller forvaltninger i Odense i tandpleje regi, hvor Odense Kommune er driftsherrer. Det betyder at finansiering og udgifter kører i 3 lukkede kredsløb, ét for hver aftale. Børn- og ungetandplejen betaler Odense Kommunes andel af udgiften til hver aftale, mens øvrig finansiering kommer fra andre kommuner eller forvaltninger i Odense. Hver aftale har en styregruppe med repræsentanter fra andre kommuner, som drøfter udgifter, indtægter, takster, drift mv. Der er overførselsadgang på entreprenøraftalerne.

Særlige driftsområder omfatter Odense Kommunes medfinansiering og afregning til regionen for borgere, der har været i behandling på hospitaler, hos praktiserende læger, speciallæger og regionale tandlæger.

Projekter med ekstern finansiering henviser til puljer med ekstern finansiering af forskellige projekter. Der er overførselsadgang med projekter med ekstern finansiering.

2024-priser – 1.000 kr.	Korrigeret budget 2024	Forventet regnskab 2024	Afvigelse
Service			
Med overførselsadgang			
Tværgående	3.283	365	2.918
Staben	22.814	20.882	1.993
Vederlagsfri fysioterapi	43.746	42.259	1.487
Det nære sundhedsvæsen	135.668	137.524	-1.857
Børn- og ungetandplejen	79.351	81.427	-2.076
Sundhedsfremme	59.106	57.655	1.451
Puljer	17.399	16.174	1.225
Serviceudgifter med overførselsadgang i alt	361.366	356.225	5.141
Uden overførselsadgang			
Kommunal (med)finansiering	2.478	478	2.000
Serviceudgifter uden overførselsadgang i alt	2.478	478	2.000
Entreprenøraftaler			
Specialtandplejen	309	-928	1.237
Omsorgstandplejen	-253	35	-288
Tandreguleringscenteret	-11.367	6.179	-17.546
Entreprenøraftaler i alt	-11.311	5.286	-16.597
Særlige Driftsområder			
Med overførselsadgang			
Kommunal (med)finansiering	879.219	879.219	0
Særlige Driftsområder i alt	879.219	879.219	0
Projekter med ekstern finansiering			

Projekt vende på tallerken	-208	-208	0
Grøn vidensbank og bælgfrugter	0	0	0
Økologiske, klimavenligere livretter i Byens Køkken	0	81	-81
Projekter med ekstern finansiering i alt	-208	-127	-81
Sundhedsudvalg i alt	1.231.544	1.241.081	-9.537

Afvigelse: (+) =mindreforbrug, (-) =merforbrug

De væsentligste budgetområder med afvigelser er beskrevet nedenfor.

Den økonomiske opfølgning viser, at der på nuværende tidspunkt forventes et samlet merforbrug på 9,5 mio. kr., hvor budgettet udgør 1,2 mia. kr. svarende til en afvigelse på 0,8 %.

Service med overførselsadgang

Tværgående

Der forventes et samlet mindreforbrug på tværgående budgetposter på 2,9 mio. kr. Budgetområdet Tværgående dækker over en lang række forskellige bevillinger og puljer, som endnu ikke er udmøntet. Nogle budgetposter kan prioriteres til områder med udfordringer i 2024. Andre budgetposter forventes først udmøntet i 2025 f.eks. en pulje, der skal anvendes til konkrete initiativer i psykiatриhandleplanen. Forventningen er, at der ikke kan igangsættes indsatser for det fulde beløb.

Staben

Der forventes et samlet mindreforbrug på 2,0 mio. kr. Mindreforbrug vedrører blandt andet, at der ikke igangsættes initiativer på de tværgående budgetposter i Sundhedsforvaltningen, der er placeret i Staben og at stillingen som Sundhedschef i andet halvår af 2024 har været vakant.

Vederlagsfri fysioterapi

Der forventes et mindreforbrug 1,5 mio. kr. Det er vurderingen, at flere faktorer har haft betydning for udviklingen. Forvaltningen har arbejdet med dokumentation for fremmøder på klinikkerne, sådan at scanningsprocenten har været markant stigende gennem året. Derudover blev der i september 2023 indgået en ny praksisoverenskomst med virkning fra 1. januar 2024, som blandt andet indeholdt en ny kapacitets- og styringsmodel.

Det nære sundhedsvæsen

Der forventes et merforbrug på 1,9 mio. kr. De større afvigelse vedrører Lysningen, Genoptræning og Sundhedsklinikkerne.

På Lysningen forventes et merforbrug på 1,8 mio. kr. Merforbruget skyldes merforbrug på eksterne vikarer og udgifter til fastvagt. Som fastvagt sidder man typisk hos en borger hele vagten. Det kan være borgere, som er urolige, sengeflygtige eller som har brug for særlig opmærksomhed.

På Genoptræning forventes et mindreforbrug på 0,5 mio. kr. Mindreforbruget skyldes vakancer.

På Sundhedsklinikkerne forventes et merforbrug på 0,8 mio. kr. Merforbruget skyldes strukturelt merforbrug på personale, som udfordres af en markant tilgang af visiterede borgere, der tilbydes behandling efter sundhedslovens §138 på klinikkerne. Myndighed i Ældre- og Handicapforvaltningen fordeler henviste borgere til kommunal sygepleje enten på Sundhedsklinikkerne i Sundhedsforvaltningen eller i borgernes eget hjem i Ældre- og Handicapforvaltningen. Med Budget 2025 har Sundhedsklinikkerne fået tilført budget til at finansiere en udvidelse af sundhedsklinikkerne med to klinikrum årligt fra 2025.

De øvrige områder under det nære sundhedsvæsen forventer et samlet mindreforbrug på 0,2 mio. kr.

Børn- og ungetandplejen

Der forventes et merforbrug på 2,1 mio. kr. Merforbruget vedrører blandt andet stigende lønudgifter til personalet grundet udvidelsen af børn- og ungetandplejens kapacitet, og at Odense Kommunes indbetaling til Tandreguleringscenter Fyn er steget markant grundet en ændring i børnetallet.

Sundhedsfremme

Der forventes et samlet mindreforbrug på 1,5 mio. kr. De større afvigelser vedrører Gæstekok/Stjernestunder, Caféerne, Center for Sundhed og Forebyggelse og Alkoholbehandlingen.

På Gæstekok/Stjernestunder forventes et mindreforbrug på 1,8 mio. kr. Ordningen med Gæstekok / Stjernestunder har historisk ligget med et mindreforbrug. Det er forventningen, at budgettet vil være i balance fra 2025.

På Caféerne forventes et merforbrug på 0,7 mio. kr. Merforbruget vedrører forventet merforbrug på Café Phønix grundet fald i indtægter 4. kvartal 2024.

I Center for Sundhed og Forebyggelse forventes et mindreforbrug på 0,3 mio. kr. grundet vakancer.

I Alkoholbehandlingen forventes et merforbrug på 0,5 mio. kr. Merforbruget kan primært henføres til udgifter i forbindelse med Odenseborgere, som er i anonym alkoholbehandling uden for Odense Kommune. Prognosen viser en markant stigning indtil 3. kvartal 2024, hvorefter det forventes, at udgifterne falder som følge af et ophørt samarbejde med en ekstern leverandør. Forventningen er, at borgerne i højere grad modtager omkostningseffektive behandlinger hos andre leverandører samtidig med at serviceniveauet er uændret.

De øvrige området under sundhedsfremme forventer et samlet mindreforbrug på 0,4 mio. kr.

Puljer

Der forventes et samlet mindreforbrug på 1,2 mio. kr. Budgetområdet Puljer dækker over forskellige bevillinger fra forebyggelsespuljen og ØA14-puljen. De større afvigelser vedrører Røgfrit Odense under Forebyggelsespuljen og Samarbejde med almen praksis og ikke udmøntede midler i sundhedspuljerne under ØA14-puljen.

I Røgfrit Odense forventes et mindreforbrug på 0,5 mio. kr., der kan henføres til en særskilt bevilling til køb af rygestopmedicin.

Samarbejde med almen praksis har et strukturelt mindreforbrug på 0,2 mio. kr.

Derudover forventes et mindreforbrug på 0,5 mio. kr. på ikke udmøntede midler i ØA14-puljen.

Service uden overførselsadgang

Kommunal (med)finansiering

Der forventes et mindreforbrug på 2,0 mio. kr., som forventes at blive overført til kommunens kassebeholdning, som herved opskrives på 2,0 mio. kr. i forbindelse med regnskabsafslutningen. Området dækker over Odense Kommunes betaling for sengedage efter endt behandling i psykiatrien til regionerne og staten.

Entreprenøraftaler

Der forventes et samlet merforbrug på entreprenøraftalerne på 16,5 mio. kr. Budgetområder entreprenøraftalerne dækker om Specialtandplejen, Omsorgstandplejen og Tandreguleringscenter Fyn (TRCF).

I Specialtandplejen forventes et mindreforbrug på 1,2 mio. kr. Mindreforbruget skyldes primært en stigning i aktivitetsniveauet, hvilket har medført en stigning i indtægterne i 2024.

I Omsorgstandplejen forventes et merforbrug på 0,3 mio. kr. Merforbruget skyldes en skæv PL-fremskrivning af indtægt- og udgiftsbudgettet under omsorgstandplejen.

I Tandreguleringscenter Fyn forventes et merforbrug på 17,5 mio. kr. Merforbruget er forventelig og indregnet i en flerårig plan omkring nedbringelse af ventelisten i TRCF. Resultatet er en effekt af en maksimal udnyttelse af de aftaler, der er lavet med eksterne leverandører, for at nedbringe ventelisterne blandt børn og unge, som er tilknyttet Tandreguleringscenter Fyn.

Der er indgået en aftale med de øvrige aftalekommuner, samt tildelt en ekstrabevilling på 5,8 mio. kr. (2023-p/l), til at finansiere den øget udgift ifm. at nedbringe ventelisterne. Disse midler tilføres jævnt over årene til og med 2027, hvorefter de bortfalder. Udgifterne afholdes primært i 2023 og 2024. Diskonteringen imellem forbrug og budget er forventeligt og ligger fortsat indenfor rammen i forhold til en forventet balance i 2027. Det forventes at der i 2026 vil være et væsentligt reduceret merforbrug og i slutningen af 2027 vil der være balance mellem udgifter og indtægter. Der er dog en ubekendt ift. behandlingsgraden blandt den udvidede målgruppe. Derfor følges udgifterne og aktivitetsniveauet tæt.

Særlige driftsområder

Kommunale (med)finansiering

Området forventes at balancere. Området dækker over Odense Kommunes betaling til de regionale sygehuse.

Opgaveflytninger og budgetændring

Opgaveflytning på løn- og personaleområdet mellem Sundhedsforvaltningen og Borgmesterforvaltningen

Med virkning fra 1. maj 2024 er der sket en opgaveflytning vedrørende specifikke opgaver inden for løn- og personaleområdet fra Tandplejen i Sundhedsforvaltningen til Løn & Personale i Borgmesterforvaltningen. Der flyttes derfor et budget på 0,3 mio. kr. i 2024 og 0,4 mio. kr. i 2025 og frem svarende til 0,8 årsværk inkl. overhead på 4,2 % fra Sundhedsudvalget til Økonomiudvalget.

Beskrivelse - hele kroner	Udvalg	2024 24-PL	2025 25-PL	2026 25-PL	2027 25-PL
Opgaveflytning på lønområdet	ØKU	301.127	444.002	444.002	444.002
Opgaveflytning på lønområdet	SU	-301.127	-444.002	-444.002	-444.002

Overførsel af sygeplejeartikler

Som følge af flytning af sundhedsklinikker fra Ældre- og Handicapforvaltningen til Sundhedsforvaltningen er der sket en deling af budgettet til sygeplejeartikler og der flyttes derfor 0,6 mio. kr. i 2025 og frem.

Beskrivelse - hele kroner	Udvalg	2024 24-PL	2025 25-PL	2026 25-PL	2027 25-PL
Sygeplejeartikler	SU	0	592.317	592.317	592.317
Sygeplejeartikler	ÆHU	0	-592.317	-592.317	-592.317

Flere hænder og bedre kvalitet i ældreplejen

Fra "Flere hænder og bedre kvalitet i ældreplejen" ønskes overført 0,2 mio. kr. fra Ældre- og Handicapforvaltningen til Sundhedsforvaltningen i 2024, som svarer til Sundhedsforvaltningens andel til Lysningen.

Beskrivelse - hele kroner	Udvalg	2024 24-PL	2025	2026	2027
			25- PL	25- PL	25- PL
Flere hænder og bedre kvalitet i ældreplejen	SU	215.298	0	0	0
Flere hænder og bedre kvalitet i ældreplejen	ÆHU	-215.298	0	0	0

Anlægsprojekter

Sundhedsforvaltningen har ingen anlægsprojekter i 2024

Økonomi

Sundhedsudvalgets effekt- og økonomiopfølgning for 2. halvår 2024 har ingen påvirkning på Odense Kommunes kassebeholdning.

I nedenstående tabel fremgår en udspecificering af de bevillingsmæssige konsekvenser af indstillingspunkterne.

Indstillingspunkt	Beskrivelse	Styringsområde	Udvalg	2024 24-PL	2025 25-PL	2026 25-PL	2027 25-PL
2	Opgaveflytning på lønområdet	Service	ØKU	301.127	444.002	444.002	444.002
2	Opgaveflytning på lønområdet	Service	SU	-301.127	-444.002	-444.002	-444.002
2	Sygeplejeartikler	Service	SU	0	592.317	592.317	592.317
2	Sygeplejeartikler	Service	ÆHU	0	-592.317	-592.317	-592.317
2	Flere hænder og bedre kvalitet i ældreplejen	Service	SU	215.298	0	0	0
2	Flere hænder og bedre kvalitet i ældreplejen	Service	ÆHU	-215.298	0	0	0

Punkt 3: B-sag: Finansiering af livsfaseanalyse

00.00.00-G01-8-24

Resume

Med denne sag skal Sundhedsudvalget godkende udmøntning af midler fra sundhedspuljen til en livsfaseanalyse.

Sundhedsudvalget godkendte etableringen af en ny sundhedspulje på mødet den 23. april 2024 og de generelle kriterier for anvendelse af puljen på mødet 25. juni 2024.

Sundhedsforvaltningen indstiller at livsfaseanalysen finansieres ved sundhedspuljen i tråd med sundhedspuljens formål, at Odense borgere i endnu højere grad bliver mødt af effektfulde indsatser. Projektet er en del af det analysearbejde, der er iværksat i forbindelse med udviklingen af vidensgrundlaget til en kommende Politik for forebyggelse og sundhedsfremme.

Livsfaseanalysen skal belyse odenseanernes sundhedstilstand og udarbejdes af Statens Institut for Folkesundhed hos Syddansk Universitet.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for Odensemålene.

Indstilling

Sundhedsforvaltningen indstiller, at Sundhedsudvalget godkender at Livsfaseanalysen finansieres ved sundhedspuljen jf. tabel 1.

Beslutning

Sundhedsudvalget godkender indstillingen. Såfremt der ved regnskabsafslutning er mindreforbrug i staben, ønsker udvalget at omdisponere udgiften på de 250.000 kr. fra staben til sundhedspuljen.

Sagsfremstilling

Sundhedsforvaltningen har iværksat en række initiativer for at etablere et fælles vidensgrundlag, der dels undersøger odenseanernes sundhedsindikatorer i livsfaser og dels undersøger de økonomiske konsekvenser ved manglende forebyggelse af sundhed. Vidensgrundlaget skal sætte retningen for arbejdet med en kommende Politik for forebyggelse og sundhedsfremme og bidrage til kvalificerede handleplaner i forvaltningens arbejde med sundhedsfremme og borgerrettet forebyggelse i Odense Kommune.

Der er god grund til, at en kommende politik og handleplan skal bygge på solid viden om, hvad der virker og har effekt. Forebyggelsesområdet er bredt og omfatter mange forskellige aktører og indsatsområder. Der er derfor risiko for at bruge penge på en bred vifte af tiltag uden at kende tiltagens effekt. Derfor anbefaler Sundhedsforvaltningen at odenseanernes sundhedstilstand belyses med hjælp fra Statens Institut for Folkesundhed hos Syddansk Universitet, for at sikre, at de rette indsatser igangsættes på forebyggelses- og sundhedsfremmeområdet.

Livsstilsanalysen vil analysere udvalgte sundhedsindikatorer blandt borgerne i Odense Kommune i et livsforløbsperspektiv. Analysen forventes at være udarbejdet ultimo 2024.

Investeringen i et fælles vidensgrundlag kan ikke stå alene. Sundhedsforvaltningen anbefaler derfor i forlængelse af livsfaseanalysen, at der etableres et ekspertråd, hvis opgave bliver at bearbejde og omsætte vidensgrundlaget til konkrete og effektive handleplaner og indsatsområder.

Denne sag kommer på sundhedsudvalget den 26. november 2024.

Forvaltningen anbefaler med denne sag Sundhedsudvalget, at 0,3 mio. kr. af sundhedspuljen anvendes til en Livsfaseanalyse i 2024 jf. tabel 1.

Økonomi

Denne sag medfører en udmøntning af midler fra sundhedspuljen under Sundhedsudvalget i 2024.

Tabel 1: Udmøntning fra Sundhedspuljen fra år 2024

I 1000 kr.	2024
Analyse af livsfaser	250
Rest Sundhedspulje	500

Sagen har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder kommunens kassebeholdning.

Punkt 4: B-sag: Referenceprisliste i den kommunale tandpleje

00.01.00-G01-73-24

Resume

Denne sag handler om at indføre en fuldt dækkende referenceprisliste i den kommunale børne- og ungetandpleje til brug for tilskudsberegning for behandlinger udført i privat praksis under fritvalgsaftalen.

Formålet med at indføre en bredere dækkende referenceprisliste er dels at sikre en økonomisk lighed i sundhed, og dels at give et godt oplyst grundlag for borgerne, når de ønsker at træffe valg om, hvorvidt deres tandplejeydelser skal foregå i privat praksis under fritvalgsordningen. Og i den forbindelse skal det være lettere at gennemskue, om der kan forekomme egenbetaling.

Referenceprislistes bruges i flere andre kommunale tandplejer landet over.

Effekt

Lighed i sundhed.

En referenceprisliste er et gennemsigtigt, ensartet billede af prisniveau og tilskudsmuligheder, så alle, der benytter eller overvejer at benytte sig af muligheden for frit valg på børne- og ungetandplejen i Odense Kommune, kan se priserne og herunder eventuel egenbetaling.

En referenceprisliste understøtter desuden kommunens økonomiske styrbarhed i forhold til ellers frie ydelser i den private sektor under fritvalgsordningerne.

Indstilling

Sundhedsforvaltningen indstiller, at udvalget godkender, at der i Center for Tandpleje i Odense Kommune pr. 1/1-2025 indføres fuldt dækkende referenceprisliste for ofte forekommende tandplejeydelser.

Beslutning

Sundhedsforvaltningen godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Referenceliste kan bidrage til et gennemsigtigt prisniveau

Med dette grundlag forslås, at der implementeres en fuldt dækkende referenceprisliste for B&U-tandplejen og ydelser under fritvalgsordningen. Referenceprislisten er en oversigt over behandlinger og den tilsvarende pris i kommunal tandpleje eller anden dokumenterbar pris. Referenceprislisten vil udgøre det prisniveau en given behandling vil have, samt hvilket prisgrundlag der vil udgøre tilskuddet.

En referenceprisliste giver et gennemsigtigt, ensartet billede af prisniveau og tilskudsmuligheder for alle, der benytter eller overvejer at benytte sig af en fritvalgsaftale på børne- og ungetandplejen, og sikrer en ensartet sagsbehandling. Det vil sige, at den enkelte borger, ved valg af fritvalgsaftalen, kan se tilskuddets størrelse.

I visse tilfælde vil en referenceprisliste medføre øget egenbetaling for borgerne. I de tilfælde vil de således være bekendt med det, inden man takker ja til behandlingen hos den privatpraktiserende tandlæge. Det giver borgeren handlemuligheder i forhold til at forhandle pris med den privat tandlæge eller at vælge en anden og billigere tandlæge.

En referenceprisliste sikrer en ensartet sagsbehandling og giver B&U-tandplejen og praktiserende tandlæger et ensartet og tydeligt prisniveau for specifikke behandlinger til gavn for deres økonomistyring. Det giver mulighed for øget styrbarhed på området, som særligt grundet udvidelsen af omfattede årgange (fra 18-21 år) givet af finansloven i 2022, er i vækst.

Der benyttes allerede referencepriser på tandregulering, visse kirurgiske ydelser og bidskinner. Referenceprislisten vil være tilgængelig på Odense Kommunes hjemmeside fra og med 2025, hvis denne praksis godkendes i nærværende sag.

Finansiering af fritvalgsordning

Kommunen er forpligtet til at tilbyde et vederlagsfrit tandplejetilbud til børn og unge under 21 år, der har bopælsadresse i kommunen. Tilbuddet kan tilrettelægges på offentlige klinikker eller private tandklinikker, hvor kommunen vælger og tilrettelægger tandplejen. Borgerne kan desuden, hvis de selv ønsker det og kun på eget initiativ, modtage deres tandpleje på en privat klinik efter eget valg under fritvalgsordningen.

Behandling i privat praksis betales gennem egenbetaling og tilskud fra bopælskommunen. Visse forudsætninger skal være opfyldt for at opnå kommunens tilskud til tandpleje:

- Dels skal der på borgerens/forældres initiativ være indgået aftale med kommunen om valg af tandlæge og tandplejer, før ydelserne modtages hos denne.
- Dels kan der kun opnås tilskud til behandlinger der er omfattet af kommunal tandpleje.

Tilskud ydes med afsæt i alder: børn til og med 15 år får 65% i tilskud, mens unge fra 16 og op får 100% i tilskud til den af kommunen godkendte behandling/pris.

Der er forskel på offentlige takster og private priser

Der er fastsat takster for en række ydelser i overenskomst mellem henholdsvis KL og Tandlægeforeningen eller KL og Danske Tandplejere (BUT-overenskomsten mv). Øvrige ydelser i privat praksis er for så vidt frie ydelser, hvor leverandøren selv prisfastsætter. Gennemsnitsprisen for kommunen pr borger, der modtager tandpleje gennem fritvalgsordning, er 2-3 gange den kommunale gennemsnitspris pr borger i den kommunalt drevne tandpleje.

Økonomi

Det forventes at have en positiv effekt på økonomien i børn- og ungetandplejen, da referenceprislisten skaber nogle mere stabile prisniveauer for gentagne tandplejeydelser der leveres i privat regi.

Med udsigt til en stigende tilgang til fritvalgsordningen, vil referenceprislistens prisstabiliserende effekt forøges. Samtidig vil den medvirke til, at udgiftsstigningen til private klinikker dæmpes.

Punkt 5: Lukket: C-sag: Drøftelse af Psykiatrirådets formål og struktur

00.22.00-A08-2-23

Punkt 6: C-sag: Sundere alkoholkultur i Odense

00.01.00-G01-24-24

Resume

Sundhedsudvalget behandlede den 6. februar initiativretssag fra Byrådsgruppe (A) ved Cæcilie Crawley om en sundere alkoholkultur i Odense.

Sundhedsudvalget besluttede i sagen den 6. februar, at forvaltningen skal vende tilbage med en sag, der belyser rammen for, hvordan udvalget kan gribe emnet an.

Denne sag er en opfølgning på initiativretssagen. Sagen indeholder en afdækning af, hvad vi gør i Odense Kommune for at skabe en sundere alkoholkultur, særligt blandt unge.

Udvalget skal drøfte afdækningen og herunder eventuelt med henblik på at forholde sig til, om der er rette niveau og sammensætning af forebyggelse, sundhedsfremme og behandlingslignende tilbud i Odense Kommune

Sagen er blevet til med input fra Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, By- og Kulturforvaltningen samt Børn- og Ungeforvaltningen.

Indstilling

Sundhedsforvaltningen indstiller, at udvalget:

1. Orienterer sig i allerede igangværende tiltag i Odense Kommune
2. Drøfter ambitionsniveauet for indsatser i Odense Kommune og evt. yderligere politiske handlemuligheder.

Beslutning

Sundhedsudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Alkohol er en af de kendte forebyggelige risikofaktorer, som har størst indflydelse på folkesundheden i Danmark. Sammenlignet med de andre nordiske lande har unge og voksne danskere det højeste alkoholforbrug, den højeste drikkefrekvens og den største andel, der drikker fem eller flere genstande ved samme lejlighed, hvilket også kaldes "Binge-drinking" "binge" betyder "umådeholdent indtag" og kan fx handle om at se en hel sæson af en Tv-serie i et stræk uden ophold, men bruges også i beskrivelse af umådeholdent alkoholindtag.

Hvert år er der mere end 3.000 dødsfald i Danmark, hvor alkohol er enten den primære eller medvirkende dødsårsag. Det svarer til omtrent 6 % af alle dødsfald. Ud over at påvirke dødeligheden i befolkningen er et stort alkoholforbrug også helt eller delvist årsag til mere end 200 internationalt klassificerede sygdomme og tilstande. Disse omfatter ud over afhængighed, skrumpelever, nervebetændelse, akut og kronisk bugspytkirtelbetændelse også for eksempel

hormonforstyrrelser, knogleskørhed, søvnforstyrrelser, fosterpåvirkning og en lang række kræftformer. For de fleste sygdomme og tilstande vurderes det, at risikoen øges med et øget alkoholindtag, men også drikkemønstret kan have betydning for helbredssekvenserne. Et overforbrug af alkohol kan desuden have omfattende psykosociale konsekvenser for den enkelte og dennes familie og netværk samt øge risikoen for blandt andet ulykker, vold og selvmord.

Sammenhæng mellem vold, alkohol og unges negative oplevelser ved alkoholindtag

Under Corona-nedlukningen af nattelivet blev der foretaget en undersøgelse fra kriminalpræventive råd og Roskilde Universitet.

Undersøgelsen viste, at i områder med mange udskænkingssteder, hvor voldsepisoder er hyppigt forekommende, faldt voldsepisoder under covid-nedlukningen med op til 90% og voldsepisoderne rykkede ikke hen til andre geografiske områder.

Under den totale nedlukning faldt antallet af anmeldelser af voldsepisoder i nattelivet med 90 procent. I perioden hvor udskænkingsstederne havde åben til kl. 24 faldt anmeldelserne med 66 procent, og da udskænkingsstederne måtte have åben til kl. 22, faldt anmeldelserne med 73 procent.

Undersøgelsen viste også, at i områder uden udskænkingssteder afviger voldsepisoderne ikke markant fra normalbilledet. Det vil sige, at det samlede fald i vold kan lokaliseres til nattelivsområder med en høj koncentration af udskænkingssteder og kan med stor sikkerhed tilskrives det alkoholindtag, der foregår hér.

Undersøgelsen konkluderer derfor, at der er en stærk sammenhæng mellem mængden af voldsepisoder og en høj koncentration af udskænkingssteder.

En anden undersøgelse foretaget af en række forskere fra Vidensråd og Forebyggelse i 2019 viste, at 5,2% af unge kvinder fra en gymnasial uddannelse havde været i slagsmål, mens 36% af unge mænd på erhvervsskoler har været i slagsmål. 18 – 30% angiver at de har haft sex mens de var påvirket af alkohol og senere fortrudt samværet. 30% er unge kvinder på erhvervsuddannelserne oplever dette. 6,6 – 15% af både unge mænd og kvinder angiver, at de har taget stoffer og fortrudt.

Undersøgelsen peger også på, at unge hvis forældre der er i de laveste socialgrupper, oplever flere negative konsekvenser ved alkoholindtag end unge af forældre i de højeste socialgrupper.

Ligeledes finder undersøgelsen, at der er en sammenhæng mellem højt alkoholindtag og frafald af ungdomsuddannelse og lavere karaktergennemsnit.

Nationale og Odense tal

Nationale tal fra sundhedsprofilundersøgelsen 2021 viser, at andelen, der drikker mere end 10 genstande i løbet af en typisk uge, er markant større blandt mænd end blandt kvinder, hvilket gør sig gældende i alle aldersgrupper, også blandt de unge.

Samme tendens gør sig gældende, hvis man ser på 'Bringe-drinking'. Det vil sige andelen, der drikker mere end 5 eller 10 genstande ved samme lejlighed.

Historiskset følger Odense-tal samme tendenser, som der ses i de nationale tal. Det samme gør sig derfor gældende, når vi ser på alkoholforbruget blandt mænd og kvinder i Odense.

Dog viser tal fra Sund Odense 2021, at antallet, der drikker mere end 5 eller 10 genstande ved samme lejlighed i 2021, var på 9,2%, hvilket er et fald fra 10,8% i 2017.

Undersøgelsen blev dog gennemført i foråret 2021, hvor rammerne for danskernes liv var markant anderledes på grund af en række restriktioner og tiltag i forbindelse med Corona-nedlukningen.

Af samme årsag valgte man i 2023, at foretage en midtvejsundersøgelse af sundhedsprofilundersøgelsen. Her fandt man, at den hidtidige udvikling med fald i andelen, der drikker mere end fem eller 10 genstande ved samme lejlighed, ikke er fortsat i 2023.

I 2023 er der for flere aldersgrupper en stigning i andelen, der drikker mere end 5 genstande ved samme lejlighed. Særligt blandt de yngste kvinder er der en markant stigning.

Sundhedsstyrelsens anbefalinger

Sundhedsstyrelsen har udarbejdet en række anbefalinger, som skal understøtte kommunernes arbejde med alkoholforebyggelse og behandling, herunder blandt andet bidrage til:

- Reducere alkoholforbruget blandt borgerne, unge såvel som voksne og ældre
- Udskyde alkoholdebuten blandt unge
- Opspore og hjælpe børn og unge, der vokser op i familier med alkoholproblemer
- Opspore og henvise borgere med behov til alkoholrådgivning- og behandling.

I særligt det forebyggende arbejde anbefaler sundhedsstyrelsen et skole-forældre samarbejde, fordi forskning viser, at et skole-forældre samarbejde kan føre til udskydelse af alkoholdebuten og mindske alkoholforbruget senere i livet.

Odense Kommune arbejder på forskellig vis med oplysende, forebyggende og behandlende tiltag vedrørende alkohol. Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Sundhedsforvaltningen, By-og Kulturforvaltningen og Børne- og Ungeforvaltningen varetager med forskelligt afsat opgaver rundt om og i samarbejde med børn, unge og voksne borgere på individ- og gruppeniveau samt på strategisk/institutionsniveau.

Forebyggende indsatser

Der er omfattende forskningsmæssig viden om alkohol, alkoholindtag og de skadegørende virkninger og tilsvarende er der forskning om, hvordan unge oplever drikkepres m.v. I forberedelse af nærværende sag til Sundhedsudvalget er der ikke i Odense Kommune fundet systematiske undersøgelser af, hvilke af de eksisterende indsatser, der effektivt reducerer de unges entre ind i et skadeligt alkoholforbrug.

Der findes i Odense Kommune ikke undersøgelser eller evalueringer af, om og i givet fald hvor meget de eksisterende tiltag virker, når det handler om at hjælpe unge ud af misbrug eller når det handler om at reducere (stort) forbrug af alkohol.

Skolernes fokus og arbejde

Folkeskolerne i Odense Kommune har et vedvarende fokus på vejledning om risici og konsekvenser ved brug af alkohol og rusmidler. I det timeløse fag ”sundheds- og seksualundervisning” præsenteres eleverne for viden om alkohol og rusmidler.

Skolerne arbejder både med oplysning om alkohol og rusmidler til eleverne, men er også i dialog med forældrene. Forældrene inddrages ofte i forældremøderne med henblik på at skabe dialog om alkohol, rygning, rusmidler og om anvendeligheden af forældreaftaler om dette i de enkelte klasser. Nogle skoler har desuden vedtaget deres egen rusmiddelpolitik, som beskriver rammerne for det forebyggende arbejde. Med en lokal rusmiddelpolitik bliver der skabt et fælles afsæt at handle ud fra og en tydelig ansvarsfordeling.

Oplysning og vejledning

Afdelingen Forebyggende Indsatser i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen tilbyder forebyggelsesoplæg til elever, forældre og ansatte i udskolingen på både kommunale og fri- og privatskoler i Odense Kommune samt ungdomsuddannelser.

Forebyggelsesoplæggene har som fælles fundament et fokus på børn og unges risikoadfærd, herunder specifikt de mekanismer, der får børn og unge til at søge fællesskaber, som i nogle tilfælde er kendetegnet ved risikoadfærd. Samtidig bidrager forebyggelsesoplæggene til brobygning mellem forebyggelse og behandlingstilbud.

Indsatsen har til formål at ruste unge til at træffe kvalificerede valg i forhold til rusmidler, herunder alkohol, hash og andre rusmidler. Oplæggene omhandler bl.a. viden om rusmidler, viden om konsekvenser samt viden om opsporing, herunder tegn, symptomer og muligheder for rådgivning og behandling. Oplæggene skaber refleksion hos målgruppen og korrigerer børns og unges ofte overdrevne antagelser om andre unges rusmiddeladfærd.

SSP-bestyrelsen (Skole, socialforvaltning og politik) har vedtaget at forebyggelsesoplæggene primært orienteres mod forældre med henblik på at styrke forældreinddragelse i den forebyggende indsats.

Det er op til de enkelte skoler og uddannelsesinstitutioner at vurdere, hvornår og hvordan der er behov for understøttende indsatser, som tilbydes i Odense Kommune. Det står også skolerne frit for at rekvirere støtte fra andre aktører, som kan bidrage med viden om risici og konsekvenser ved indtag af alkohol og rusmidler.

Sidste skoledag

En dag, som for mange unge mennesker er kendt for at indgå alkohol i, er sidste skoledag for 9. klasserne. Eleverne fra Odense og omegnskommuner har over en årrække samlet sig i Munke Mose til fest om eftermiddagen. UngOdense og nattelivsrådet holder øje og er tilgængelig på dagen.

Sidste skoledag i Munke Mose er ikke organiseret af Odense Kommune eller andre. Der er et netværk, der mødes i forbindelse med sidste skoledag (Ungdomsskolen, SSP, Natteravnene, Sikringsenheden bl.a.) og drøfter mindre enkelte tiltag som f.eks. ekstra skraldespande, gadeplansmedarbejdere m.v. Selvom skolerne ikke er med til at arrangere sidste skoledag i Munke Mose, så er der flere skoler som forud for sidste skoledag laver tiltag for at reducere de unges alkoholindtag på sidste skoledag.

SSP's bestyrelse drøftede den 22. juni 2023 om der kan arbejdes på at skabe mere tryghed og mindre alkohol i forbindelse med sidste skoledag, og om der kan arbejdes mod en alkoholfri sidste skoledag.

Rusmiddelpolitikker

Odense Kommune tilbyder sparring og understøttelse af rusmiddelpolitikker på grundskoler og ungdomsuddannelser. Den understøttende indsats er forankret i henholdsvis Forebyggende Indsatser og SSP-sekretariatet under Beskæftigelses- og Socialforvaltningen. Ansvar for at udarbejde, implementere og følge op på lokale rusmiddelpolitikker er placeret hos den enkelte skole/uddannelsesinstitution.

En rusmiddelpolitik vil typisk rumme et regelsæt om brug af rusmidler og en ramme for det rusmiddelforebyggende arbejde. Med en lokal rusmiddelpolitik bliver der skabt et fælles afsæt at handle ud fra og en tydelig ansvarsfordeling.

Selve processen med at lave en rusmiddelpolitik giver desuden anledning til at udforske holdninger, fordomme og værdier i forhold til rusmidler. Arbejdet med en rusmiddelpolitik er derfor med til at skabe et fælles sprog samt en åbenhed og en kultur, hvor rusmidler er noget man forholder sig til.

Partnerskabsaftale med ungdomsuddannelserne Mere fællesskab – Mindre alkohol

I regi af Uddannelsesforum er der vedtaget en partnerskabsaftale mellem ungdomsuddannelserne og Odense Kommune. Partnerskabsaftalen er udarbejdet med inddragelse af Ungdomsuddannelsernes Kriminalitetsforebyggende Samarbejde (UKS-netværket), som understøttes af SSP sekretariatet. Partnerskabsaftalen bygger på en række ikke-forpligtende principper, der særligt omhandler rammerne for sociale arrangementer på ungdomsuddannelserne. Partnerskabsaftalen revideres i 2024.

Nattelivsrådet – Tryghed i Nattelivet

Der blev i budget 2023 under Tryghedspakken besluttet at nedsætte et Nattelivsråd. Nattelivsrådets formål er at etablere et tæt samarbejde på tværs af repræsentanter fra uddannelsesinstitutioner, restauratører, elevrådsrepræsentanter, brancheforeninger, studenterforeninger, unge, natteravne, politiet og SSP Odense (herunder Odens Kommune). Nattelivsrådet afsatte 25.000 kr. i 2024 til Natteravnene under Fonden for Socialt Ansvar med formål om at skabe aktiviteter og fællesskaber, hvor alkohol ikke skal være omdrejningspunktet, i Munkemose på sidste skoledag. Der er ikke for nuværende afsat lignende midler for sidste skoledag i 2025.

I Nattelivsrådet er der en løbende dialog om unges alkoholforbrug og hvordan man understøtter ansvarlig udskænkning. Der arbejdes med konkrete initiativer i form af kampagner omhandlende tryghed og alkoholforbrug. Kampagnerne udvikles i samarbejde med Nattelivsrådets parter, herunder restauratørerne.

Sundhedsplejen

Sundhedsplejen under Sundhedsforvaltningen har fokus på forældres forbrug af alkohol/rusmidler i forbindelse med indsatser til spædbørn/småbørn. Sundhedsplejen spørger ind til forbrug, når de møder kommende/ nybagte forældre. Derudover taler sundhedsplejersken med elever i udskolingsundersøgelsen (8. klasse) om forbrug af alkohol/rusmidler.

Sundhedsplejerskerne henviser, hvor det er relevant til fx alkoholbehandlingen og eksterne operatører som fx Tuba eller Ung-Revers drevet af Novavi, samt underretter sagsbehandlerne i Børn-familierådgivning, hvis sundhedsplejen observerer et bekymrende forbrug.

Behandelnde indsatser

I Odense Kommune findes en række behandelnde indsatser i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og i Sundhedsforvaltningen.

Indsats for unge under 18 år

Alkoholbehandling for unge under 18 finder sted i Unge og Rusmidler. Tilbuddet kan foregå anonymt og uden visitation.

Der brobygges til behandlingen i de forebyggende oplæg, som afholdes af Forebyggende Indsatser, samt gennem Relations- og Gadeplansmedarbejdere i Forebyggende Indsatser.

Indsats for unge over 18 år

Sundhedsforvaltningen har samarbejde med Unge og Rusmidler samt Voksne og Rusmidler og tilbyder alkoholbehandling for voksne eller unge over 18 år.

I Alkoholbehandlingen tilrettelægges hvert behandlingsforløb ud fra den enkeltes ønsker og behov. I Behandlingen af den unge kan der være behov for inddragelse af forældre, en mentor eller for samarbejde med lokalpsykiatrien, jobsagsbehandler eller en gymnasielærer.

Odense Kommune tilbyder også bekymringssamtaler for forældre eller andre pårørende, hvor man herigennem kan få hjælp og vejledning, hvis der er opstået mistanke om misbrug for en pårørende. Igennem disse samtaler kan misbrugeren motiveres/opfordres til at starte i et behandlingsforløb.

Sammenfattende

I Odense Kommune er der allerede mange forskelligartede indsatser af både behandelnde og forebyggende karakter. Indsatserne når bredt ud til både de unge under og over 18 år. Indsatserne er på såvel på strategisk samt institutionsniveau.

Det skal dog nævnes, at indsatser, der er finansieret af Sundhedspuljerne i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, vil få et justeret udtryk fra januar 2025.

Samarbejdet med restaurationsbranchen pågår under By- og kulturforvaltningen i Nattelivsrådet og er stadig under udvikling.

Sundhedsudvalgets handlerum om det konkrete serviceniveau for Odense Kommunes indsatser er afgrænset til at omhandle de indsatser, som er indenfor sundhedsudvalgets eget ressortområde. Hvis Sundhedsudvalget ønsker at oprette nye indsatser eller styrke nuværende, er det nødvendigt med en proces, som går på tværs af Odense Kommune og inddrager de øvrige stående udvalg.

Økonomi

Da sagen er en drøftelsessag, er der ingen økonomiske konsekvenser. De økonomiske konsekvenser for en senere beslutningssag vil fremgå af denne.

Punkt 7: D-sag: Orientering af den årlige trivselsmåling 2024 i Sundhedsforvaltningen

00.01.00-G01-13-24

Resume

Odense Kommune gennemførte i september 2024 den årlige trivselsmåling blandt kommunes medarbejdere.

Spørgerammen hertil er udarbejdet af Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) og består af 16 forskellige temaer inden for psykosocialt arbejdsmiljø, herunder indflydelse i arbejdet, oplevelsen af mulighederne for at løse opgaverne, oplevelsen af mening i arbejdet, ledelseskvalitet, jobtilfredshed, krav i arbejdet og social kapital.

I Sundhedsforvaltningen har 548 medarbejdere – svarende til 83,5 % af de inviterede medarbejdere - besvaret den årlige trivselsundersøgelse. For hele Odense Kommune er svarprocenten 84,3 %. Den relativt høje svarprocent bidrager til et repræsentativt resultat af medarbejdernes oplevede trivsel og danner et solidt fundament for det videre arbejde med trivsel på baggrund af drøftelser mellem ledere og medarbejdere.

Resultatet af den årlige trivselsundersøgelse viser, at trivslen i Sundhedsforvaltningen generelt er på niveau med trivslen i Odense Kommune. På 12 ud af i alt 16 temaer er der i Sundhedsforvaltningen i 2024 højere scorer end for Odense Kommune samlet set.

På 4 ud af de i alt 16 temaer er der i Sundhedsforvaltningen i 2024 fremgang i forhold til resultatet for forvaltningen i 2023. Ud af de 16 temaer er der 4, som har samme score i 2024 som i 2023.

Der ses størst positiv fremgang på temaet krav i arbejde. Derudover ses en lidt mindre fremgang på temaerne ledelseskvalitet, samspil mellem arbejde og privatliv og social kapital – forholdet mellem medarbejderne og nærmeste daglige leder af gruppen/teamet.

Den årlige trivselsmåling indeholder foruden de 16 temaer også data om, hvorvidt medarbejderne har oplevet krænkende adfærd. Målingen spørger konkret ind til, hvorvidt medarbejderne inden for de seneste 12 måneder har oplevet en eller flere typer af krænkende adfærd: trusler, fysisk vold, mobning, seksuel chikane, diskrimination eller dårlig behandling og chikane. 33 medarbejdere i Sundhedsforvaltningen har i den årlige trivselsmåling 2024 besvaret, at de inden for de seneste 12 måneder har oplevet en eller flere former for krænkende adfærd fra en leder eller en kollega/kolleger i Odense Kommune.

52 medarbejdere i Sundhedsforvaltningen har i den årlige trivselsmåling 2024 besvaret, at de inden for de seneste 12 måneder har oplevet en eller flere former for krænkende adfærd fra borgere, klienter, patienter, elever eller pårørende uden for Odense Kommune (eksterne krænkelser). I trivselsmålingen 2023 var der 31 medarbejdere, som har besvaret denne kategori. Der har derfor været en stor stigning i antallet af eksterne krænkelser fra 2023 til 2024.

Det overordnede resultat på forvaltningsniveau dækker over underliggende variationer på område- og arbejdspladsniveau. Det betyder, at selvom det generelle billede af trivslen i Sundhedsforvaltningen er godt, er der steder i forvaltningens arbejdspladser, hvor trivslen nogle steder er rigtig god, mens enkelte arbejdspladser har tematikker der arbejdes med for at opnå bedre trivsel. Forvaltningen arbejder målrettet og fokuseret med fastholdelse af trivslen på de arbejdspladser, hvor den er god. Og ligeledes pågår et arbejde på de arbejdspladser, hvor trivslen kan blive bedre. Opfølgningen på den årlige trivselsmåling sker på de enkelte arbejdspladser i dialogen mellem leder og medarbejdere, ligesom der i ledelsesstregen og i regi af MED sker opfølgning.

Beslutning

Orientering givet.

Bilag

Trivselsmåling 2024 - SUF

Punkt 8: D-sag: Orientering om Ungestrategien

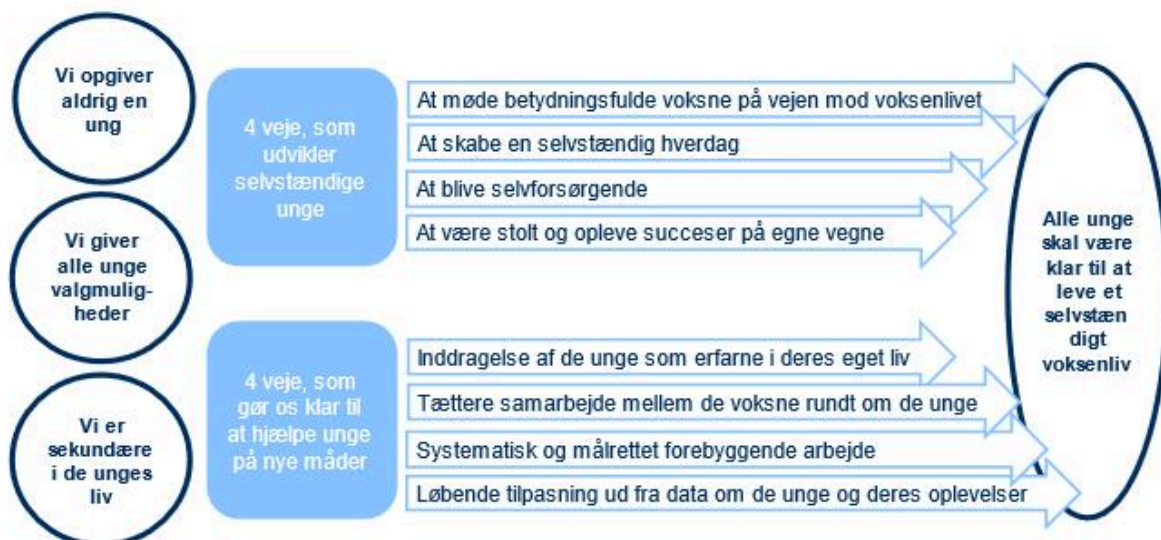
00.00.00-A26-6-22

Resume

Beskæftigelses- og Socialudvalget, Børn- og Ungeudvalget, Ældre- og Handicapudvalget og Sundhedsudvalget får med denne sag den årlige orientering om status for implementeringen af Ungestrategien, og resultater af den undersøgelse der er gennemført blandt unge udenfor job og uddannelse, som er del af målgruppen for Ungestrategien.

Ungestrategien - for unge der har brug for ekstra støtte (15-30 år) blev godkendt i byrådet den 2. juni 2021. I de følgende år har Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen arbejdet med det bærende fælles perspektiv, at "Alle unge skal være klar til at leve et selvstændigt voksenliv", som beskrevet i Ungestrategien.

Figur 1: Ungestrategiens målsætninger og otte veje

Strategien indeholder fire overordnede målsætninger, otte veje (fire ungeveje, fire organisatoriske) og syv hovedindikatorer, som er politisk besluttet.

Status for arbejdet med handleplaner

For at understøtte implementeringen af ungestrategien er der udarbejdet 45 tiltag med tilknyttede handleplaner, som er administrativt forankrede. Handleplanerne er udarbejdet i tæt koordinering og samarbejde mellem forvaltningerne på medarbejder-, ledelses- og chefniveau. Arbejdet med handleplanerne i forvaltningerne sker med vedvarende fokus på et tæt tværgående samarbejde mellem fagområder, afdelinger og forvaltninger. Strategiens 45 tiltag er stort set implementeret i driften via handleplanerne, og de vil være helt færdigimplementeret inden udgangen af 2024. Der er fortsat stor ledelsesmæssig opmærksomhed på at fastholde den ændrede tilgang til arbejdet med de unge ud fra Ungestrategiens ambitioner i det daglige arbejde.

Byrådet ønskede med Ungestrategien at skabe en mere sammenhængende ungeindsats på tværs af kommunens forvaltninger i forhold til uddannelse, sundhed, beskæftigelse og sociale indsatser.

Resultater af undersøgelse blandt unge udenfor job og uddannelse

Et af tiltagene i Ungestrategien er, at kommunen skal udvide brugen af ungeprofilundersøgelsen, så vi kan indsamle og bruge data for alle typer af unge fra udskolingen til 30 år. Vi har derfor spurgt de unge om deres hverdagsliv og generelle trivsel i undersøgelsen for unge udenfor job og uddannelse.

I Odense har vi i mange år gennemført undersøgelser i grundskolen, og en ungeprofilundersøgelse blandt unge der går på en ungdomsuddannelse. Nærværende resultater er fra undersøgelsen under Ungestrategien, som gennemføres blandt unge, der er udenfor job og uddannelse, som er en årlig tilbagevendende undersøgelse. Undersøgelsen under Ungestrategien/blandt unge, der er udenfor job og uddannelse lægger således viden ovenpå et stærkt fundament af viden om kommunens unge.

Med undersøgelsen under Ungestrategien får de unge et talerør, og kommunen får ny og aktuel viden om unges hverdagsliv. Spørgsmålene i undersøgelsen er målrettet aldersgruppen og omhandler følgende hovedemner:

- Dig og din hverdag
- Trivsel
- Økonomi og støtte
- Overvejelser om din fremtid
- Sundhed
- Fritid

Dig og din hverdag

På spørgsmålet om ”hvordan har du det for tiden?”, svarer 52 % af de unge ”jeg har det ikke godt”. Ved spørgsmålet om de har nogen at tale med, hvis noget går dem på eller gør dig ked af det, svarer 29 % ja, altid, 51 % svarer ja, for det meste og 20 % svarer nej, sjældent eller aldrig.

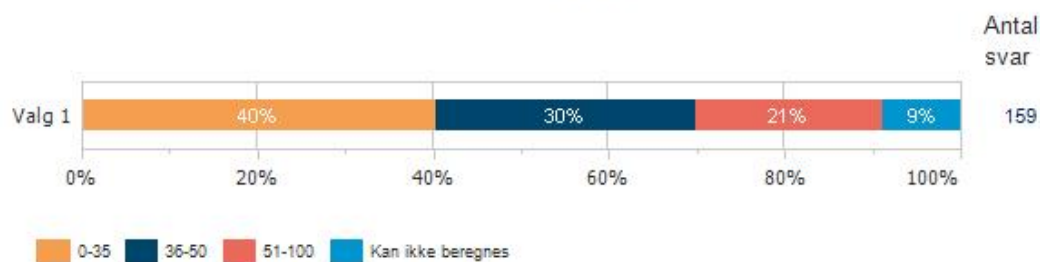
Trivsel

Verdenssundhedsorganisationen har udviklet et trivselsindeks (WHO-5), hvor den unge svarer på fem spørgsmål om, hvordan den unge har følt sig tilpas i de seneste to uger. WHO-5 måler graden af positive oplevelser, og kan anvendes som et mål for den unges generelle trivsel eller velbefindende. Svarene på spørgsmålene angiver et tal mellem 0 og 100. Jo flere points jo højere trivsel. Gennemsnittet for befolkningen som helhed er 68 pointtal, men ved pointtal over 50 er den unge ikke umiddelbart i risiko for depression eller langvarig stressbelastning:

- Pointtal mellem 0-35: Der kan være stor risiko for depression eller stressbelastning
- Pointtal mellem 36-50: Der kan være risiko for depression eller stressbelastning
- Pointtal over 50: Der er ikke umiddelbart risiko for depression eller stressbelastning

Nedenstående figur viser, at 40 % af de unge udenfor job og uddannelse scorer under 35 i WHO-5, hvilket betyder, at de kan være i stor risiko for depression eller stressbelastning. Til sammenligning svarer kun 5 % af udskolings eleverne 2023/24 i Odense under 35 point. Dette betyder, at de unge udenfor job og uddannelse, der har svaret på undersøgelsen, er i markant dårligere trivsel.

WHO-5 trivselsindeks (se guide til indekset under Materialer)

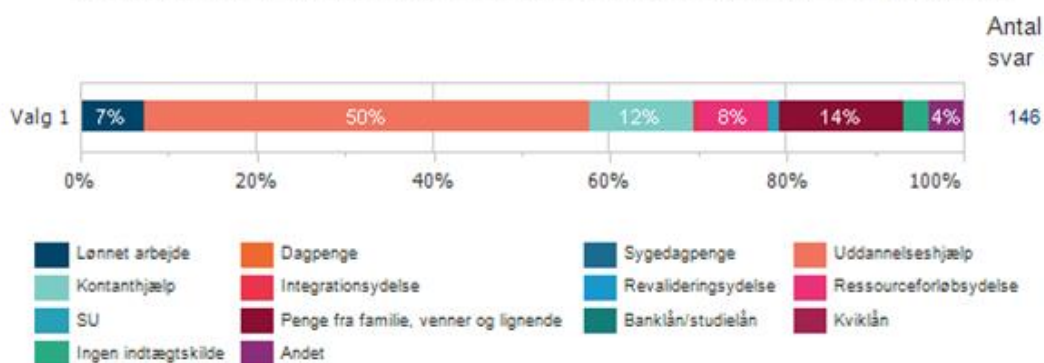

Økonomi og støtte

De unge udenfor job og uddannelse er i høj grad på offentlig forsørgelse. 50 % af de unge, som har besvaret undersøgelsen, modtager uddannelseshjælp, 12 % modtager kontakthjælp, 8 % modtager ressourceydelse og 7 % har lønnet arbejde. 14 % har den sidste måned fået penge fra familie og venner, som indtægtskilde.

Økonomi og støtte

Tænk på den sidste måned: Hvor har du fået penge fra (indtægtskilder)?

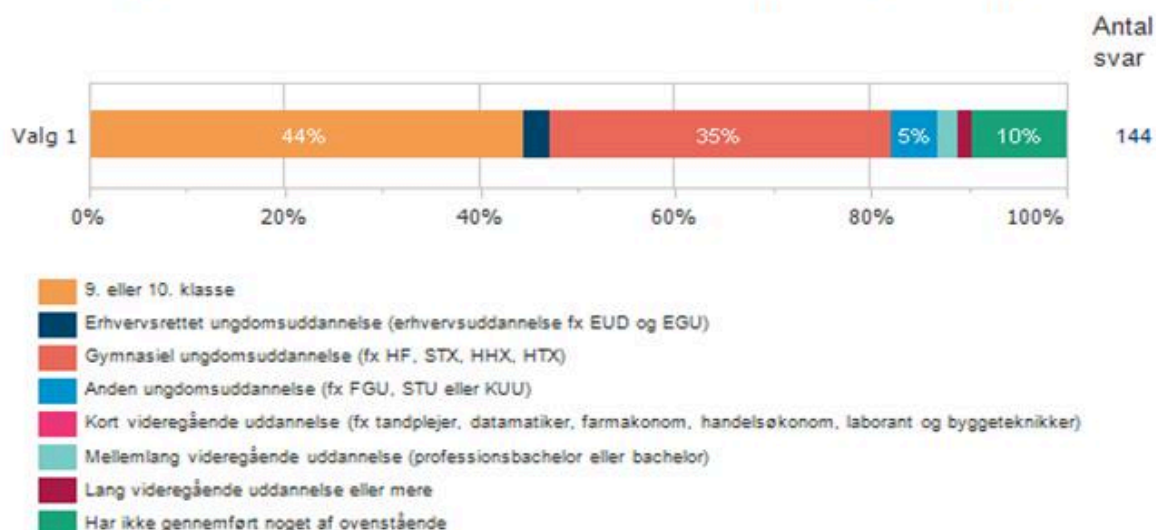

Valg 1 (2023/2024, Unge (15 - 30 år), Kommune)

Overvejelser om din fremtid

44 % af de unge udenfor job og uddannelse har 9. eller 10. klasse som højeste fuldførte uddannelsesniveau. 35 % har en gymnasial ungdomsuddannelse, 10 % har ingen uddannelse, 5 % har den forberedende grunduddannelse (FGU) eller særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU), 3 % har en erhvervsuddannelse og 2 % har henholdsvis en mellemlang eller lang videregående uddannelse. Dette tilsiger et fortsat fokus på unge, som ikke kommer i gang med en ungdomsuddannelse efter grundskolen og unge med en gymnasial uddannelse, som ikke kommer i gang med videregående uddannelser. Samtidig viser undersøgelsen, at 61 % af de unge i undersøgelsen har afbrudt en eller flere uddannelser. Kun 32 % af de unge tror på, at de vil komme til at fuldføre en ungdomsuddannelse, og 26 % tror de vil komme til at fuldføre en videregående uddannelse. Flere unge (61 %) tror på, at de i fremtiden vil få et arbejde.

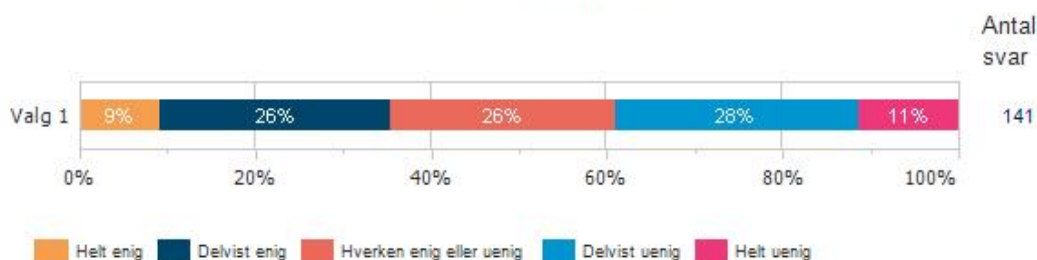
Hvad er det højeste uddannelsesnivea, som du har gennemført?

Sundhed

I spørgeskemaet besvarer de unge også en række spørgsmål om deres generelle sundhed. Her viser deres svar, at mere end en tredjedel af de unge er uenige i, at de føler sig sunde og raske. Godt en fjerdedel er hverken enig eller uenig, og en tredjedel er enig. De uddybende spørgsmål under sundhed viser, at det især er spørgsmålene om at få nok motion, god fysisk form og at være tilfreds med egen vægt, som de unge svarer 'uenig' til.

Jeg føler mig sund og rask

Fritid

De unge har også besvaret en række spørgsmål om, hvad de laver i fritiden. I disse besvarelser er det gennemgående, at meget få unge udenfor uddannelse og job deltager i det etablerede foreningsliv, i kommunens og civilsamfundsorganisationernes fritidstilbud. 71 % svarer at de sjældent eller aldrig går til sport i en forening eller klub. Henholdsvis 67 % og 62 % svarer, at de sjældent eller aldrig går i ungdomsklub eller deltager i aktiviteter i Ungdomsskolen. 67 % svarer, at de sjældent eller aldrig kommer i en forening fx Ventilen eller SIND. Ca. halvdelen af de unge, som har besvaret undersøgelsen angiver, at de i fritiden er sammen med venner en gang om ugen eller mere.

Om undersøgelsen

Undersøgelsen er sendt til unge, som opfylder følgende kriterier:

- med aktiv beskæftigelsessag (uddannelseshjælp, overgangsydelse med udd. pålæg, ressourceforløb, aktivitetsparat kontanthjælp) eller socialsag
- Mellem 15 og 29 år

- Adresse i Odense Kommune
- Er ikke indskrevet på en grundskole
- Er ikke i gang med:
 - Gymnasial uddannelse
 - Erhvervsuddannelse
 - Uddannelse på et voksenuddannelsescenter (VUC)
 - Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)
 - Den forberedende grunduddannelse (FGU)

159 unge har i foråret 2024 svaret på spørgsmålene i undersøgelse, hvilket svarer til en svarprocent på 11 %.

Beslutning

Orientering givet.

Bilag

Webtilgængeligt bilag - ungestrategien

Punkt 9: D-sag: Patienterstatning

00.00.00-G01-8-24

Resume

Erstatningsansvarsforpligtigelse i den kommunale tandpleje i tilfælde af behandlingsskader

Forvaltningen ønsker at orientere Sundhedsudvalget om den kommunale tandplejes patienterstatningsforpligtigelse, som ikke kun omfatter behandlinger i de kommunale tandplejeklinikker, men også potentielt omfatter alle private tandklinikker i hele Danmark hvis en borger gør brug af muligheden for frit valg, eller hvis kommunen har indgået en aftale med en privat tandklinik.

Anledningen til orienteringen er, at man har for nyligt set eksempel på én patienterstatning, der udløste en ekstraudgift på 0,5 mio. kr. for en kommunal tandpleje i en anden kommune. Her blev truffet afgørelse om varigt mén og fremtidigt erhvervsevnetab for et barn. Af den grund ønsker forvaltningen at gøre Sundhedsudvalget opmærksom på de potentielle udgifter til patienterstatninger der kan opstå under alle undersøgelser og behandlinger, der ydes til børn og unge omfattet af Odense Kommunes børn - og ungetandpleje. Beløbet størrelse er markant højere end man tidligere har oplevet i forbindelse med tandskadeerstatningssager. Dertil ses en stigning i antal borgere, som behandles uden for de kommunale tandklinikker. Begge tendenser kan have en negativ indflydelse på økonomien i børn- og ungetandplejen i Odense Kommune. Derfor skal orienteringen tjene til, at udvalget er oplyst om situationen samt muligheden for et ændret risikobillede.

Ydelser der er givet på tandplejeområdet, er en sundhedsydelse efter sundhedsloven. Sundhedslovens §127 fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde alle børn og unge, tandplejebehandlinger vederlagsfrit. Behandlingerne og undersøgelserne kan enten udføres på de kommunale tandklinikker, hos privatpraktiserende eller i en anden kommunal tandklinik hvis barnet/den unge vælger at være omfattet af frit valg af tandplejetilbud. Uanset valget af tandplejetilbud vil det forsat være børn- og ungetandplejen i Odense Kommune, som er erstatningsansvarlig for børn/unge, der har bopæl i Odense Kommune og er født efter 31. december 2023.

I henhold til Lov- om klage- og erstatningsadgang er der i forbindelse med tandskadeerstatning indsat en minimumsgrænse på 10.000 kr. Hvis skaden sker i den kommunale tandpleje og 1.000 kr. hvis behandlingen sker i en privat tandklinik. Det betyder, at der ikke udbetales erstatning hvis den samlede erstatning og godtgørelse ikke overstiger minimumsgrænserne.

Hvornår kan man få erstatning?

I følge Erstatningsansvarsloven kan man få tilkendt erstatning og godtgørelse for følgende poster:

- Helbredelsesudgifter og andet tab, som dækker udgifter der har til formål at udbedre den skade patienten er blevet påført som følge af behandlingen. Andet tab kan være et økonomisk tab der kan opstå som følge af forlængelse af et uddannelsesforløb, udgifter til hjemmepleje mv.
- Tabt arbejdsfortjeneste dækker et evt. indtægtstab i forbindelse med en sygemelding. Kun hvis patienten er sygemeldt som følge af skaden
- Svie og smerte. Her er godtgørelsen fastsat til 230 kr. for hver dag patienten er syg. Dog er der fastsat et maksimum for godtgørelsens størrelse på 88.500 kr.
- Varigt mén betyder varige gener, som patientskaden har medført. Såfremt mén-graden udgør minimum 5% er taksten i 2024 50.675 kr. og en mén-grad på 100% fastsættes til omkring 1 mio. kr.
- Erhvervsevnetab. Der ydes erstatning for erhvervsevnetab hvis Patienterstatningen vurderer at patientskaden har medført et varigt tab af erhvervsevne og dermed et varigt indtægtstab

Det er vigtigt at påpege, at en tandskade kan opstå uden at der er sket fejl i forbindelse med behandlingen eller undersøgelsen. Skaden kan altså være opstået som en evt. eftervirkning/bivirkning af selve behandlingen eller i forbindelse med sjældne komplikationer.

Økonomi

I den seneste periode fra 2020 til 2023 er der forbrugt imellem 40.000 kr. og 103.000 kr. årligt, til udbetaling til Dansk Tandlægeforening i forbindelse med erstatnings- og administrationsudgifter ved afgørelse om tandskadeerstatning. Det betyder, at der i perioden kun er afholdt udgifter til administration og sagsbehandling af potentielle erstatningssager i Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning, men ikke reelle erstatningsudbetalinger.

Der fastsættes en takst pr. sag, som senest udgjorde 15.100 kr. pr. sag.

I 2024 er der endnu ikke afholdt udgifter til formålet.

Det er i øvrigt værd at bemærke, at sagsbehandlingen af tandskadeerstatning er flyttet fra Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning pr. 1. juli 2024. Nu sagsbehandles tandskadeerstatninger i Patienterstatningen, som også sagsbehandler erstatningssager for behandlinger der udføres i den resterende del af sundhedsvæsenet. I forbindelse med flytningen er der en forventning om, at den administrative udgift pr. sag vil blive mindre.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 10: D-sag: Aktuelle sager

85.02.02-G01-3-23

Resume

- Sundhedsreform
- Odense Kommunes høringssvar til revideret samarbejdsaftale om gravide og børn tilknyttet Familieambulatoriet og i Region Syddanmark

Beslutning

Orientering givet.